

BALÁZS Péter:

Az Európai Unió külszolgálati és Magyarország

Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó,
Budapest, 1996. 484 p.

Közismert, hogy hazánk az integrált Európa szerves részévé kíván válni. Az is nyilvánvaló, hogy az Európai Unióval kiépíthető kapcsolatok nem alakíthatók korlátlanul, hanem részletes előírások szabályozzák őket. Az „Európai Integráció” sorozatának első köteteként megjelent könyv hasznos információkat nyújt a csatlakozási tárgyalásokról. A szerző Magyarország európai integrációs stratégiájához keres támpontokat, s megvizsgálja az integráció új esélyeit és feltételeit.

Az Európai Unió – korábbi nevén Európai Közösség – megalakulása óta a nemzeti határokon túlmutató politikát folytat, jelentősége és tekintélye egyre fokozódik, kereskedelmi, vám- és társulási szerződésekkel a nemzetközi kapcsolatok széles hálózatát hozta létre. A kívülálló államokhoz és különböző nemzetközi szervezetekhez fűződő kapcsolatai azon alapulnak, hogy a tagállamok a szervezetet a Római Szerződésben jogi személyiséggel ruházták fel (210. cikk). Ugyancsak a Római Szerződés foglalkozik az Egyesült Nemzetekkel, az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezményvel, az Európai Tanáccsal és az Európai Gazdasági Együttműködés Szervezetével kialakítandó multilaterális kapcsolatokkal (229., 230. és 231. cikk). A további megállapodások ismertetése után a kapcsolatok fejlődésének szakaszairól, a kapcsolatok gazdasági tartalmáról tájékozódhatunk. A szer-

ző bemutatja hazánknak a nyugat-európai integrációhoz történő felzárkózását (PHARE-program), a hazánkkal kötött társulási megállapodás értékét a Közösség külkapcsolati rendszerében. Kétségtelen, hogy a társulási szerződés nagy előrelépést jelent, főleg ha figyelembe vesszük a korábbi harminc év diszkriminatív hátrányait.

Kétségtelen, hogy Magyarország számára e társulás keretében szervezhető az európai integrációs felzárkózás. A könyv bemutatja: miként illeszkedik az Európai Unió külkapcsolati rendszerébe a magyar társulási megállapodás. A szerző megvizsgálja a szabadkereskedelem kiterjedésének, a közép- és kelet-európai periféria piacra jutásának problémáit, az európai integráció kibővülésének újabb lehetőségeit.

Ezzel kapcsolatban olvashatunk a kibővülések gazdasági és politikai indítékairól, Kelet-Európa közeledésének buktatóiról, a várható konfliktusokról, nehézségekről. Szó van a továbbiakban Magyarország gazdasági és politikai motívumairól, az integrációval kapcsolatos diplomáciai közelítés kérdéseiről, az Európai Unióhoz való csatlakozás gazdasági feltételeiről. Arra is választ kapunk a könyvből, hogy milyen perspektívája van hazánk Európai Unióhoz való csatlakozásának.

Végül – az integrációs tagság külkapcsolati követelményei keretében – a vámunió problémái, a csatlakozó országok nemzetközi kötelezettségei, a csatlakozás politikai, jogi és gazdasági feltételei kerülnek tárgyalásra a könyvben. Áttekintést kapunk a felzárkózás változatairól, a korábbi csatlakozások tapasztalatairól, a várható

tárgyalási konfliktusokról, a Magyarország számára lehetséges integrációs variánsokról. A szerző kedvezően ítéli meg hazánk integrációs esélyeit, rámutatva, hogy a cselekvés lehetősége mindenekelőtt saját kezünkben van. Végig kell menni az integráció megvalósulásához vezető út állomásain, az Európai Uniónak pedig megoldást kell találnia, hogy a már bentlevők érdekeinek sérelme nélkül befogadja a piacgazdaság és a parlamenti demokrácia útjára lépett összes európai országot.

A szerző könyve legvégén leszögezi: „Közép-Kelet-Európa integrációs betagozódását egyrészt a politikai szándék sürgeti, másrészt a gazdasági teljesítőképesség lassítja. A következmények kiszámításával és az alkalmazkodás tudatosabb megszervezésével e folyamat serkenthető. Az európai integrálódásnak nincs igazi alternatívája, Magyarország számára ez az egyetlen modernizációs út”.

A könyv *Függelékében* statisztikai adatokat, táblázatokat találunk, amelyek Magyarország és az Európai Unió kereskedelmi kapcsolatait szemléltetik (import, export adatok, külkereskedelmi egyenleg stb. országcsoportok szerint). Ezeket és a szöveg közti számszerű táblázatokat *Szemlér Tamás* statisztikus állította össze. *Balázs Péter* a témát sok oldalról megvilágító alapos tanulmánya teljes körű áttekintést ad az Európai Unióval kapcsolatos elképzelésekről, feladatokról, a jelenlegi problémákról. Hasznos információkat nyújt mindazoknak, akik az Európai Unióhoz való csatlakozásunk kérdéseit közelebbről és behatóan megismerni, megérteni kívánják.

Rubóczky István
